

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

ETELÄ-KARJALAN HINKU-TYÖ

Maakuntahallitus 24.4.2023
Laura Blomqvist
Ympäristöasiantuntija
Etelä-Karjalan liitto

ETELÄ-KARJALA ON HINKU-MAAKUNTA

(Hinku=kohti hiilineutraalia kuntaa)

- Liittymisvuosi 2019
- 80 prosentin kasvihuonekaasupäästövähennystavoite vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta
- Hinku-työtä edistetään alueellisessa Canemure-hankkeen yhteistyöryhmässä: <https://www.greenreality.fi/hankkeet/canemure-kohti-hiilineutraaleja-kuntia-ja-maakuntia>
- Canemure-yhteistyöryhmässä on laadittu maakunnallinen Hiilineutraali Etelä-Karjala -tiekartta: <https://greenreality.loopy.fi/sites/default/files/2023-04/Hiilineutraali%20EK-tiekartta%202023.pdf>

HIILINEUTRAALI ETELÄ-KARJALA -TIEKARTTA

Sisällys

ENERGIA JA ENERGIAJÄRJESTELMÄT	2
JULKISET VIHREÄT HANKINNAT/KESTÄVÄT HANKINNAT	12
VASTUULLINEN KULUTTAMINEN	22
JÄTEHUOLTO JA KIERTOTALOUS	30
RAKENNUKSET JA RAKENTAMINEN	38
LIIKENNE.....	56
HIILINIELUT JA KOMPENSAATIO	70

TUULIVOIMAN LISÄRAKENTAMINEN 15 KPL

Toimenpiteen kuvaus

Vaikutetaan tuulivoimarakentamisen esteiden poistamiseksi.

Vastuutahot

Maakuntaliitto. LUT ja kunnat. Toteuttajana yksityiset

Toimenpiteen tila

Käynnissä

Toimenpiteen merkittävyys päästöjen kannalta

3

JULKISTEN RAKENNUSTEN SANEERAUSTEN YHTEYDESSÄ TOTEUTETAAN RAKENNUKSILLE ENERGIAREMONTTI

Toimenpiteen kuvaus

Rakennusten peruskorjauksen yhteydessä toteutetaan aurinkosähköjärjestelmien toteuttaminen, mikäli mahdollista. Tarkastellaan myös mahdollisuus aurinkolämpökeräinten käyttöön. Energiatehokkuustoimenpiteinä selvitetään ja lämmön talteenoton, lämpöpumppujen asentamiseen sekä ulkovaipan eristyksen parantamiseen sekä muut energiatehokkuutta lisäävät toimet.

Vastuutahot

Etelä-Karjalan kunnat, LATO, Mitra, tilakeskus, kaupunkiyhtiöt, EKSOTE, rakennuttajat ja rakentajayhtiöt

Toimenpiteen tila

Lappeenrannassa päätös tehty. Sähköntuotantoon soveltuva kattopinta-ala selvitetty.

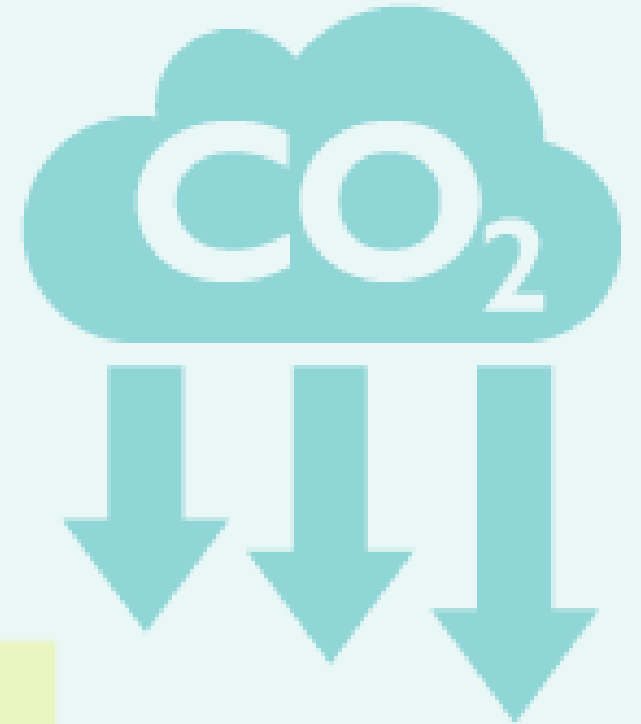
Toimenpiteen merkittävyys päästöjen kannalta

2

Hinku-kuntien ilmasto-
päästöt vähenivät

2007–2020

36%

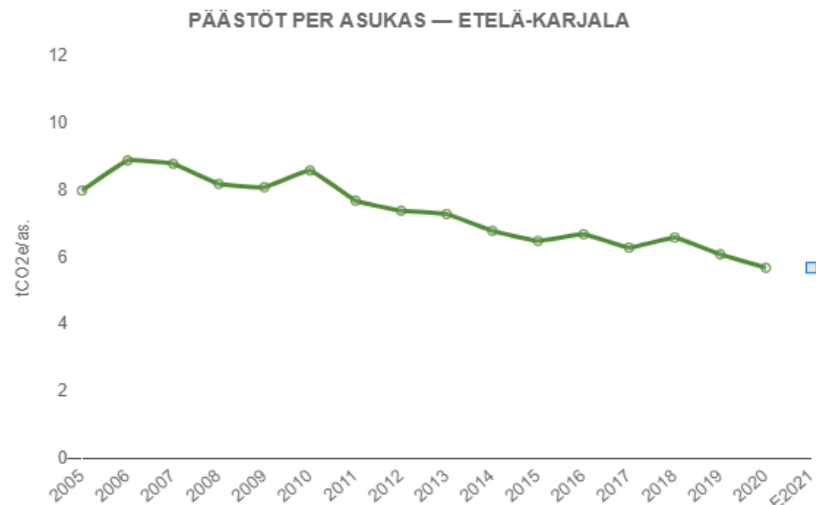
Suomen kaikkien kuntien keskiarvo oli **34%**

KHK -PÄÄSTÖTILANNE ETELÄ-KARJALASSA V. 2007 - 2020

HINKU-LASKENTA

Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä.

Tarkemmat laskentaperusteet löytyvät [täältä](#).

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ETELÄ-KARJALA

KOKONAISPÄÄSTÖT

2007 - 2020

-39%

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — ETELÄ-KARJALA

PÄÄSTÖT PER ASUKAS

2007 - 2020

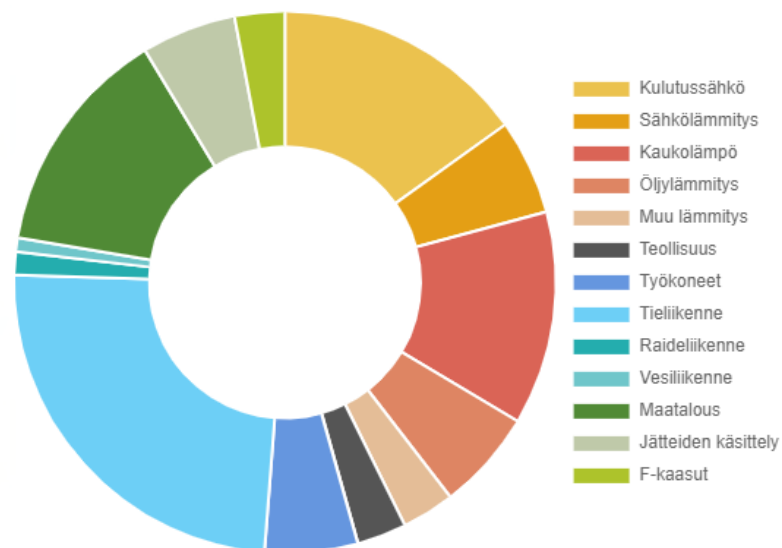
-36%

Valitse vertailuvuosi:

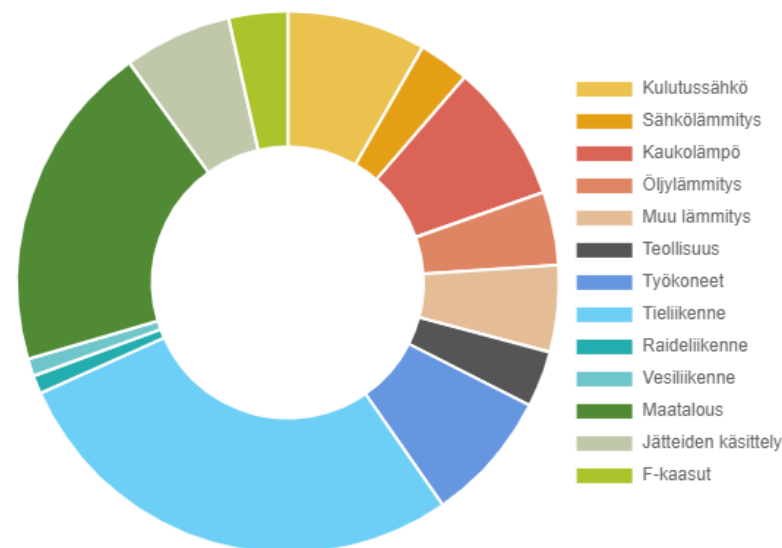
2007

Vertaa ennakkotietoon

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2007 — ETELÄ-KARJALA

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2020 — ETELÄ-KARJALA

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

MAAKUNTAOHJELMA 2022 - 2025

- Maakuntaohjelman 2022 – 2025 valmistelun yhteydessä ei ole laadittu erillistä ilmastostrategiaa, vaan ilmastotavoitteet on sisällytetty maakuntaohjelmaan.
- Lisäksi käytännönläheisiä tavoitteita on nimetty maakunnalliseen hiilineutraaliustiekarttaan.
- Ilmastotyön edistämiseksi Etelä-Karjalan liitto käynnisti vuoden 2022 alussa ympäristöministeriön rahoittaman Ilmastotekoja ja -osaamista Etelä-Karjalaan -hankkeen, jossa tuetaan pienten kuntien ilmastotyötä ja tehdään vahvaa yhteistyötä maakunnan ilmastotoimijoiden kesken.
- Hankkeen löydösten pohjalta on haettu myös uutta rahoitusta ilmastotyöhön.

ILMASTONMUUTOS ETENEE

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

Ilmastonmuutos näkyy maalla, merissä ja ilmakehässä.

Jo tapahtuneet muutokset jatkuvat ja osa niistä on peruuttamattomia vuosisatojen tai -tuhansien ajan.

MAALLA

- ilmastovyöhykkeet siirtyvät kohti napoja
- rankkasateet lisääntyvät monin paikoin
- kuivuus lisääntyy

MERELLÄ

- merivesi lämpenee
- valtameren pinta nousee
PERUUTTAMATONTA
- meret happamoituvat ja happipitoisuus laskee
PERUUTTAMATONTA

ILMAKEHÄSSÄ

- kasvihuonekaasujen pitoisuudet kasvavat
- ilmakehän alaosa lämpenee
- kosteussisältö kasvaa

LUMI- JA JÄÄPEITTEESSÄ

- merien ja järvien jää vähenee
- lumipeite vähenee
- jäätiköt kutistuvat
PERUUTTAMATONTA

VAHINKOA JA VAARAA AIHEUTTAVAT SÄÄILMIÖT OVAT LISÄÄNTYNEET

Helleaaltoja, kuivuutta, rankkasateita ja voimakkaita trooppisia hirmumyrskyjä esiintyy aiempaa useammin.

Syke: Suomen metsien hiilinielu jää liian pieneksi hakkuiden vuoksi

Suomen ympäristökeskuksen mukaan ilman hakkuiden vähentämistä riskinä on, että Suomi ei saavuta EU:n asettamia ilmastovelvoitteita. Tämä voi tulla Suomelle kalliiksi.

Helsingin sanomat 20.4.2023 ja 21.4.2023

Tiede | Ilmastonmuutos

Jäätiköiden sulamista ei voi enää estää, sanoo Maailman ilmatieteen järjestö

Kahdeksan viime vuotta ovat olleet mittaushistorian lämpimimpiä.

Sitran megatrendit 2023

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

Ilmastopoliittinen suunnittelu- järjestelmä

Uusi ilmastolaki

Päästövähennystavoitteet

2030

2040

2050

Suunnittelujärjestelmä

Keskipitkän aikavälin
ilmastosuunnitelma

Maankäyttösektorin
ilmastosuunnitelma

Kansallinen sopeutumis-
suunnitelma

Pitkän aikavälin
ilmastosuunnitelma

ILMASTOTEKOJA- JA OSAAMISTA ETELÄ-KARJALAAN

Hankeaika: 1.1.2022 – 31.8.2023

Rahoittaja: Ympäristöministeriö/Alueet kuntien ilmastotyön tukena

Kohderyhmä: Etelä-Karjalan pienet kunnat (7 kpl)

Pääsisältö: Tuettu pieniä kuntia konkreettisilla tavoilla ilmastotyössä, etsitty kuntien kanssa niitä ilmastotyön tarpeita, joihin kunnat tarvitsevat apua.

Hanketta vetää Etelä-Karjalan liitto, osatoteuttajina Imatra ja Lappeenranta

Uudet hankeaihiot ilmastotyön edistämiseen

- Vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkon kehittämishanke (rahoitus saatu, käynnissä)
- Nuorten ilmastokasvatushanke (suunnitteilla noin kymmenen sidosryhmäorganisaation ja koulujen kanssa)
- Maatalouden ilmastohanke (kehitetään MTK:n, ProAgrarian, MELAn, KAS ELYn ja maaseututoimen kanssa)

ILMASTOTEKOJA- JA OSAAMISTA ETELÄ-KARJALAAN

Uudet toimintamallit

- Yläkoulujen ja lukioiden ilmastofestarit (yhteistyössä yli kymmenen maakunnan toimijaa kuten KAS ELY, 4h, LUT Junior University, Suomen luonnonsuojeluliitto, Kärki-Leader ry., ...)
- Kolmen maakunnan yhteinen Itä-Suomen ilmastokonferenssi 15.2.2023 Savonlinnassa
- Kansalaisten kiertotaloustoiminta ”Meil kaikki kiertää” kiertää pienissä kunnissa kesätapahtumien yhteydessä (yhteistyössä Circwaste ja muita toimijoita), lisäksi kiertotalouspohjaista yrittäjyyttä edistävät työpajat
- Pienten kuntien kunnanhallitusten tapaaminen keskeisimpien ja ajankohtaisten ilmastoasioiden tiimoilta (yhteistyössä Etelä-Karjalan liitto, KAS ELY, kunnat)
- Alueen tiivistynyt ilmastoyhteistyö ja säännöllisesti kokoontuva, kuntien edustajista koostuva ilmastotyöryhmä
- Yhteisen ilmastosuunnittelun toteuttaminen pienten kuntien kanssa, toteuttajana maakuntaliitto

ILMASTOSUUNNITTELU

- Uudistettu ilmastolaki velvoittaa 1.3.2023 alkaen kunnat laatimaan ilmastosuunnitelman yksin tai yhdessä alueen muiden kuntien kanssa.
- Kunnan ilmastosuunnitelma on laadittava tai päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa ja suunnitelman hyväksyy valtuusto.
- Vuonna 2023 tukea voi hakea ne kunnat, joilla ei ole laissa tarkoitettua ilmastosuunnitelmaa.
- Ilmastosuunnittelun laatimiseksi valtionapua enintään 45 000 €/kunta.
- Pienten kuntien kanssa ollaan etenemässä yhteiseen ilmastosuunnitteluun, jonka toteuttaa Etelä-Karjalan liitto.
- Ruokolahti on halukas toimimaan valtionavun hakijana.

SWOT: ILMASTOTYÖ ETELÄ- KARJALASSA

Vahvuudet

- Hyvä alueellinen yhteistyö ilmastotyössä
- Kunnissa on kiinnostusta ilmastotyöhön
- Ilmastotyöhön on sitouduttu maakuntaohjelmatasolla
- Maakunnassa on biokaasun tuotantolaitos
  - LUT, LAB ja SAMPO

Heikkoudet

- Maakunnallisesti merkittävien tuulivoimapuistojen rakentaminen ei onnistu lähitulevaisuudessa Luumäen Suurikangasta lukuun ottamatta
  - Harva asutus kasvattaa liikenteen päästöjä
  - Pienillä kunnilla ei ole resursseja aktiiviseen ilmastotyöhön
- Maakunnallista ilmastonmuutokseen sopeutumistyötä ei ole vielä aloitettu

Uhat

- Hakkuupaineet kasvavat ja maakunnan hiilinielukehitys on negatiivinen
- Saimaan kanava on pysyvästi menetetty kuljetusreitti ja kuljetukset siirtyvät kumipyörille
- Tuulivoiman lisärakentaminen ei mahdollistu tulevaisuudessakaan
- Taloudellisten resurssien niukkuus kunnissa
  - Kunnat eivät sitoudu ilmastotyöhön

Mahdollisuudet

- Uusiutuva energia (aurinkoenergia) ja päästötön energia (pienydinvoimalat)
  - Biokaasutuotanto lisääntyy
  - Yhteinen ilmastosuunnittelu siivittää alueen ilmastotyötä eteenpäin
- Metanolilaitos ja vastaavien fossiilittomien synteettisten polttoainelaitosten yleistyminen
  - Kaikki kunnat saadaan mukaan Hinku-verkostoon
  - Ilmastoasiat huomioidaan maakuntakaavassa

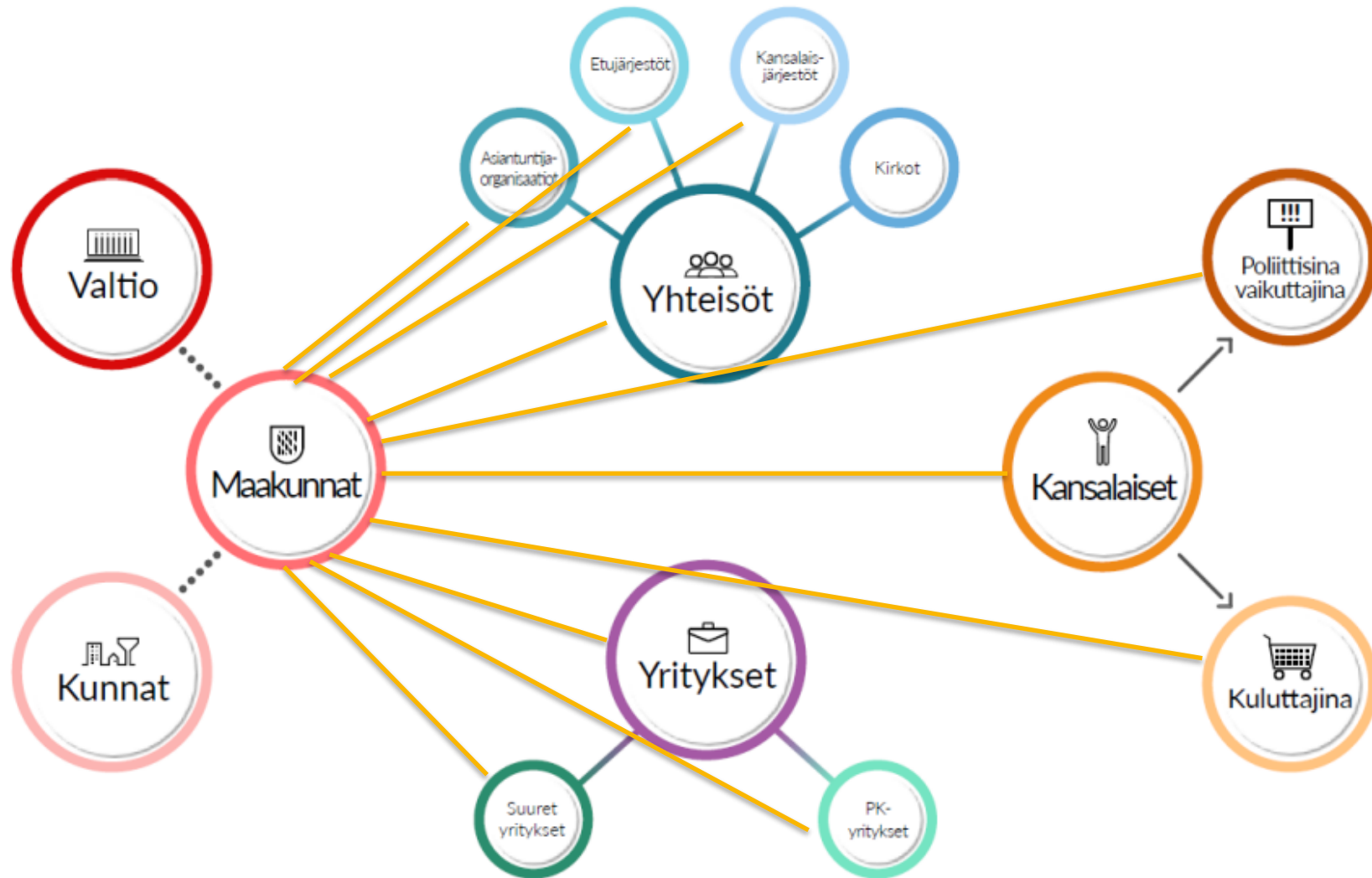
KANSALLISEN ILMASTOPOLITIIKAN TOIMIJAKARTTA

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

KANSALLISEN ILMASTOPOLITIIKAN TOIMIJAKARTTA

LÄHTEET:

- <https://www.sttinfo.fi/data/attachments/00905/d6a90770-e7eb-4317-b99e-26131c976d45.pdf>
- <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/#ajankohtaista>
- <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000009529346.html>
- <https://www.hs.fi/tiede/art-2000009536288.html>
- <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/357131>
- <https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI>, <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>
- <https://www.ilmastopaneeli.fi/>
- <https://greenreality.fi/hankkeet/canemure-kohti-hiilineutraaleja-kuntia-ja-maakuntia>

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

Kiitos!

